

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 21 juni 2022
(OR. fr, en)

10505/22

AUDIO 58
HYBRID 65
JAI 928
FREMP 139
CATS 43
ASIM 57
PROCIV 87
AG 72
BY 5
RELEX 856
COEST 475
CULT 66
SOC 392
VISA 111

DISINFO 57
EUAM UKRAINE 27
JAIEX 72
POLGEN 92
JUSTCIV 91
COHOM 65
DIGIT 125
EJN 25
EUROJUST 78
COPEN 251
DATAPROTECT 199
CYBER 233
GENDER 116

LÄGESRAPPORT

---

från: Rådets generalsekretariat

till: Delegationerna

Ärende: Rådets slutsatser om journalisters och andra mediearbetares skydd och säkerhet

---

För delegationerna bifogas rådets ovannämnda slutsatser som godkändes av rådet (allmänna frågor) vid mötet den 21 juni 2022.

Rådets slutsatser om journalisters och andra mediearbetares skydd och säkerhet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

NOTERAR FÖLJANDE:

1. Demokratien bygger på utövandet av rätten till åsikts- och yttrandefrihet och informationsfrihet, både offline och online. Detta är kärnan i journalistyrket och måste åtföljas av en miljö som kan ge journalister och mediearbetare skydd och säkerhet.
2. I dag är det många journalister och andra mediearbetare som inte kan arbeta fritt och oberoende överallt, vilket de borde kunna. Hindren för yttrandefriheten och informationsfriheten, och även angreppen på dem, ökar i Europa och på andra håll i världen¹. Den osäkerhet som de står inför är ännu större i väpnade konflikter. De är en källa till opartisk information som är avgörande för att fastställa fakta och förstå en konflikt, men de är samtidigt särskilt utsatta och kan bli måltavlor själva, vilket den pågående ryska militära aggressionen mot Ukraina visar².

---

¹ I FN:s generalförsamlings resolution A/C.3/L.49/Rev1 om journalisters säkerhet och frågan strafflöshet uttrycktes djup oro över det ökade antalet journalister och mediearbetare världen över som har dödats, torterats, gripits, frihetsberövats, trakasserats och hotats under de senaste åren som ett direkt resultat av deras yrkesutövning: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/LTD/N21/329/42/PDF/N2132942.pdf?OpenElement>

² Såsom beskrivs i [Europarådets plattform för att främja skyddet av journalistik och journalisters säkerhet \(https://fom.coe.int/en/pays/detail/11709594\)](https://fom.coe.int/en/pays/detail/11709594). Se även årsrapporten för 2022 från partnerorganisationerna till Europarådets plattform för att främja skyddet av journalistik och journalisters säkerhet, *Defending Press Freedom in Times of Tension and Conflict* (<https://rm.coe.int/platform-protection-of-journalists-annual-report-2022/1680a64fe1>).

3. Journalister och andra medieförarbetare möter en mängd hot och utsätts för stigmatisering, skrämselfaktik, olaglig övervakning och våld i form av fysisk och psykisk skada, eller till och med mord, illvilliga åtal, otillbörliga ekonomiska påtryckningar och skadat anseende. Detta våld förekommer också på nätet, i form av förolämpningar, uppvigling till hat, trakasserier och dödshot.
4. Kvinnliga journalisters situation för är särskilt oroande³: de utsätts för ytterligare risker, både när det gäller antal och typ. Sådant könsrelaterat våld tar sig många uttryck, bland annat trakasserier på nätet, våldtäkt och dödshot samt uppvigling till hat. Journalister som tillhör minoriteter eller socialt marginaliserade grupper drabbas också oproportionerligt hårt av sådana hot⁴.
5. Journalisters och andra medieförbeters ekonomiska situation är också på väg att bli alltmer osäker. Många medieförbets finansiella och ekonomiska osäkerhet, något som framgår av att flera av dem stängts, gör mediebranschen mer sårbar. Dessutom kan kravet på effektivitet eller lönsamhet, särskilt när det gäller privata medier, ibland försämra villkoren för och kvaliteten på journalisternas arbete. Den digitala omställningen och det ökande antalet globala aktörer och sociala nätverk som konkurrerar med medieförbets på reklammarknaden online⁵, i kombination med konsekvenserna av pandemin⁶, under vilken medieförbets drabbades av intäktsförluster som gick utöver minskningen av de nationella intäkterna, har lett till att den ekonomiska osäkerheten för journalister och andra medieförbetare har förvärrats.

---

³ Se t.ex. *Media Pluralism Monitor Report*, 2021; Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA), *Violence against women: an EU-wide survey*, 2014; Partnerorganisationernas årsrapport 2021 till Europarådets plattform för att främja skyddet av journalistik och journalisters säkerhet; Unesco, *Online violence against women journalists: a global snapshot of incidence and impacts*, 2020; Unesco, *The Chilling global trends in online violence against women journalists*, 2021; OSSE, *Resource Guide on the Safety of Female Journalists Online*, 2020; OSSE:s rapport *Violence against women journalists and politicians: a growing crisis*, 2021.

⁴ IPI, *Newsroom Best Practices for Addressing Online Violence against Journalists*.

⁵ Rådets slutsatser om värnandet av ett fritt och pluralistiskt mediesystem, december 2020.

⁶ Roberta Carlini och Konrad Bleyer-Simon: *Media economy in the pandemic: a European perspective*, teknisk rapport, Centrumet för mediernas frihet och mångfald, 2021/01.

6. Europeiska kommissionen har lagt fram ett förslag till direktiv om strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt (*munkavleprocesser*)⁷, där det föreslås att Europaparlamentet och rådet inför rättssäkerhetsgarantier mot sådana rättsprocesser, och en åtföljande rekommendation⁸ som ger vägledning till medlemsstaterna i dessa frågor.
7. Medlemsstaterna och Europeiska kommissionen har uppmanats⁹ att genomföra en europeisk strategi för de kulturella och kreativa näringarnas ekosystem, för att bland annat underlätta tillgången till information om tillgänglig finansiering för medieföretag genom att slå samman finansieringsvägledningen CultureEU och det interaktiva kartläggningsverktyget för audiovisuella medier och nyhetsmedier, så att yrkesverksamma inom nyhetsmedier och medieföretag har en gemensam flerspråkig digital portal med en förteckning över de olika potentiella finansieringsmöjligheter som står till deras förfogande.
8. Europeiska kommissionen kommer under 2022 att fortsätta att stödja snabbinsatsmekanismen för överträdelser mot pressen och medier som en del av programmet Kreativa Europa, som bland annat möjliggör stöd till gränsöverskridande mediasamarbete, inbegripet oberoende och undersökande journalistik, i form av bidrag från partnerskapet för journalistik¹⁰.

---

⁷ 8529/22 – COM(2022) 177 final.

⁸ C(2022) 2428 final.

⁹ Rådets slutsatser om att bygga upp en europeisk strategi för de kulturella och kreativa näringarnas ekosystem, 4 april 2022 (2022/C 160/06).

¹⁰ Årligt arbetsprogram för 2022 för genomförandet av programmet Kreativa Europa, <https://culture.ec.europa.eu/document/2022-annual-work-programme-creative-europe-programme>.

RÅDET VÄLKOMNAR FÖLJANDE:

9. Den 16 september 2021 antog Europeiska kommissionen en rekommendation om säkerställande av journalisters och andra mediearbetares skydd, säkerhet och egenmakt i Europeiska unionen, som utgör en viktig vägledning för medlemsstaterna. Europeiska kommissionen har meddelat att den har för avsikt att offentliggöra en studie som bland annat ska ta upp de indikatorer som används för att övervaka genomförandet av rekommendationen och som skulle kunna inriktas på onlinesäkerhet och särskilt stöd till kvinnliga journalister och journalister som tillhör minoriteter.

RÅDET UPPMANAR EUROPEISKA KOMMISSIONEN ATT GÖRA FÖLJANDE:

10. Inom ramen för det befintliga europeiska nyhetsmedieforumet uppmuntra till regelbundet anordnande av diskussioner och utbyte av bästa praxis om journalisters och andra mediearbetares skydd och säkerhet, i syfte att underlätta dialogen med berörda parter om relevant utveckling.
11. Fortsätta att utvärdera befintliga pilotprojekt och förberedande åtgärder till stöd för mediernas frihet och mångfald, i syfte att göra dem mer omfattande och långsiktiga.
12. Stärka finansieringen av oberoende och undersökande journalistik¹¹, som på ett avgörande sätt bidrar till det offentliga och demokratiska livet, genom att bland annat bygga vidare på initiativet NEWS¹² och utnyttja t.ex. InvestEU.
13. Ta hänsyn till journalisters och andra mediearbetares säkerhet och yttrandefrihet online i alla relevanta initiativ som följer av EU:s digitala strategi.

---

¹¹ Journalistiken vägleds av etiska principer, såsom sanningsenlighet, lämpliga metoder för kontroll och bevis samt opartiskhet i presentationen, beskrivningen och skildringen, vilket betonas i Europarådets parlamentariska församlings resolution 1003 (1993), *Ethics of Journalism* (journalistikens etik), och resolution 2066 (2015), *Media responsibility and ethics in a changing media environment* (mediernas ansvar och etik i en föränderlig mediemiljö), och i Europarådets *Recommendation CM/Rec(2022)4 of the Committee of Ministers to member States on promoting a favourable environment for quality journalism in the digital age* (Europarådets ministerkommittés rekommendation CM/Rec(2022)4 till medlemsstaterna om främjande av en gynnsam miljö för kvalitetsjournalistik i den digitala tidsåldern).

¹² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/news-initiative>.

RÅDET UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA OCH EUROPEISKA KOMMISSIONEN ATT, INOM RAMEN FÖR SINA RESPEKTIVE BEFOGENHETSOMRÅDEN OCH I ENLIGHET MED SUBSIDIARITETSPRINCIPEN, GÖRA FÖLJANDE:

14. Uppmuntra livslångt lärande¹³ om skyddet av journalister och mediearbetare för alla berörda parter, såsom redaktionschefer, brottsbekämpande myndigheter, domare och andra myndigheter som arbetar med digital säkerhet.
15. Uppmuntra utvecklingen av initiativ för medie- och informationskunnighet som syftar till att öka medvetenheten om journalisters och andra mediearbeters säkerhet¹⁴.
16. Främja journalisters och andra mediearbeters säkerhet och digitala egenmakt online, särskilt när det gäller kvinnliga journalister och journalister som tillhör minoriteter eller socialt marginaliserade grupper, till exempel genom att främja inrättandet av särskilda expertgrupper som skulle kunna samla in information och utbyta god praxis om hur man hanterar angrepp och hot på nätet och som skulle kunna sammanföra medierepresentanter och tillsynsmyndigheter på EU-nivå eller medlemsstatsnivå, tjänstemän inom brottsbekämpningen och cybersäkerhetstjänstemän.
17. Uppmuntra ett närmare samarbete mellan onlineplattformar och civilsamhällesorganisationer som har särskild sakkunskap när det gäller att bekämpa samordnade angrepp, hot och trakasserier på nätet, onlineövervakning eller uppvigling till hat mot journalister och andra mediearbetare, i syfte att bättre förstå och reagera på dessa hot och anpassa plattformarnas praxis i enlighet därmed. Detta skulle till exempel kunna ske genom regelbundna dialoger som skulle kunna inbegripa offentliga myndigheter.

---

¹³ Enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/817 av den 20 maj 2021 om inrättande av Erasmus+: Unionens program för utbildning, ungdom och idrott samt om upphävande av förordning (EU) nr 1288/2013 (EUT L 189, 28.5.2021, s. 1).

¹⁴ Se Europarådets *Recommendation CM/Rec(2016)4 on the protection of journalism and safety of journalists and other media actors* (rekommendation CM/Rec(2016)4 om skydd av journalistik och journalisters och andra medieaktörers säkerhet).

18. Stödja genomförandet av projekt och initiativ för skydd av kvinnliga journalister och journalister som tillhör minoriteter, särskilt sådana som möjliggör förbättringar när det gäller öppenhet och information om angrepp och diskriminering mot dem och sådana som främjar jämlikhet och inkludering i mediebranschen och i nyhetsredaktioner, samt initiativ som ökar medvetenheten om förebyggande och bekämpning av våld och trakasserier mot journalister och andra mediearbetare.
19. Ytterligare förbättra, särskilt genom forskning, kunskapen om potentiella risker för yrkesverksamma inom mediebranschen och den bästa praxis som kan vara till hjälp, särskilt när det gäller skydd och säkerhet i områden med väpnade konflikter.
20. Stödja initiativ och mekanismer som syftar till att förbättra medieföretagens ekonomiska och finansiella hållbarhet, inbegripet sådana som följer av införlivandet av närstående rättigheter som införts för pressutgivare i direktiv (EU) 2019/790¹⁵, och sådana som syftar till att förbättra rekryteringen av journalister och andra mediearbetare, och genomföra studier om deras arbetsvillkor, i linje med rådets rekommendation av den 8 november 2019.
21. Främja initiativ och mekanismer som stöder unga och nya aktörer på arbetsmarknaden för journalister och mediearbetare, samt frilansverksamma journalister och mediearbetare och personer som arbetar i lokala och regionala medier, och på så sätt stärka deras informationsfrihet.

---

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG (EUT L 130, 17.5.2019, s. 92).

22. Stödja initiativ och mekanismer som främjar utbyte och förstärkning av bästa yrkespraxis, särskilt genom att öka medvetenheten bland journalist- och mediestudenter om de risker de kan utsättas för under sin framtida karriär och de bästa sätten att ta itu med dem, och främja ett större deltagande i viktiga europeiska erfarenheter under studierna, så att de kan stifta bekantskap med olika miljöer och olika undersöknings- och publiceringsmetoder.
23. Uppmuntra sektorn att utveckla initiativ och indikatorer för nyhets- och medieföretags trovärdighet, såsom anställning av journalister, faktagranskare och andra mediearbetare, i syfte att stimulera plattformar och annonsörer att visa ansvar när det gäller att bidra till att göra tillförlitlig information och olika perspektiv tillgängliga.
24. Åta sig att skydda journalister och andra mediearbetare världen över i relevanta multilaterala forum, i bilaterala förbindelser, på nationell nivå och i internationella initiativ för att skydda journalister och friheten att informera, med särskilt fokus på skydd och säkerhet för journalister och andra mediearbetare som arbetar i eller kommer från konfliktområden.
25. Stödja journalister och andra mediearbetare som strävar efter att bevaka väpnade konflikter på ett oberoende och opartiskt sätt, särskilt den pågående ryska militära aggressionen mot Ukraina, och uppmuntra initiativ som främjar deras arbete och förmedlingen av det, till exempel särskilda avdelningar inom medietjänsterna, särskilt på det ukrainska språket.

26. Stödja oberoende journalister och mediefolk i exil, särskilt från länder som Ukraina, Belarus och Ryska federationen, i ljuset av deras individuella situation och orsakerna till exil. Detta stöd skulle i förekommande fall kunna utgöras av professionellt, ekonomiskt, socialt, administrativt eller rättsligt bistånd, även från den privata sektorn, och skulle syfta till att skapa säkra arbetsvillkor och hjälpa dem att återuppta sin yrkesverksamhet, till exempel genom boende eller initiativ som gör det lättare att identifiera sysselsättningsmöjligheter.
27. Utbyta erfarenheter mellan medlemsstaterna av hur journalister och andra mediefolk från konfliktdrabbade regioner bäst kan tas emot.
28. Utbyta bästa praxis och utvärdera genomförandet av dessa slutsatser senast 2025.

EU-fördragen

- Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 2: ”Unionen ska bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Dessa värden ska vara gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle som kännetecknas av mångfald, icke-diskriminering, tolerans, rättvisa, solidaritet och principen om jämställdhet mellan kvinnor och män.”
- Stadgan om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 11: ”Var och en har rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser.”

Rådsdokument

- Rådets slutsatser om värnandet av ett fritt och pluralistiskt mediasystem (2020/C 422/08).
- Rådets slutsatser av den 4 april 2022 om att bygga upp en europeisk strategi för de kulturella och kreativa näringarnas ekosystem.
- Rådets rekommendation av den 8 november 2019 om tillgång till socialt skydd för arbetstagare och egenföretagare (2019/C 387/01).

Dokument från Europeiska kommissionen

- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – EU:s handlingsplan för demokrati, COM(2020) 790 final.

- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Europas medier i det digitala decenniet: En handlingsplan för att stödja återhämtning och omvandling, COM(2020) 784 final.
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – 2021 års rapport om rättsstatsprincipen, COM(2021) 700 final.
- Kommissionens rekommendation (EU) 2021/1534 av den 16 september 2021 om säkerställande av journalisters och andra mediearbetares skydd, säkerhet och egenmakt i Europeiska unionen.

Dokument från Europarådet

- *Recommendation CM/Rec(2016)4 on the protection of journalism and safety of journalists and other media actors* (rekommendation CM/Rec(2016)4 om skydd av journalistik och journalisters och andra medieaktörers säkerhet).
- *Resolution on the safety of journalists* (resolution om journalisters säkerhet) (2021).
- *Recommendation CM/Rec(2022)4 of the Committee of Ministers to Member States on promoting a favourable environment for quality journalism in the digital age* (Europarådets ministerkommittés rekommendation CM/Rec(2022)4 om främjande av en gynnsam miljö för kvalitetsjournalistik i den digitala tidsåldern).

Dokument från Förenta nationerna

- Säkerhetsrådets *Resolution 2222 (2015) on protection of journalists and the issue of impunity* (resolution 2222 (2015) om skydd av journalister och frågan om strafflöshet).
- FN:s generalförsamlings *Resolution A/C.3/76/L.49/Rev1 'The safety of journalists and the issue of impunity'* (resolution A/C.3/76/L.49/Rev1 om journalisters säkerhet och frågan om strafflöshet).
- Rapporten *Violence against women journalists and politicians: a growing crisis* (våld mot kvinnliga journalister och politiker: en växande kris), 2021.